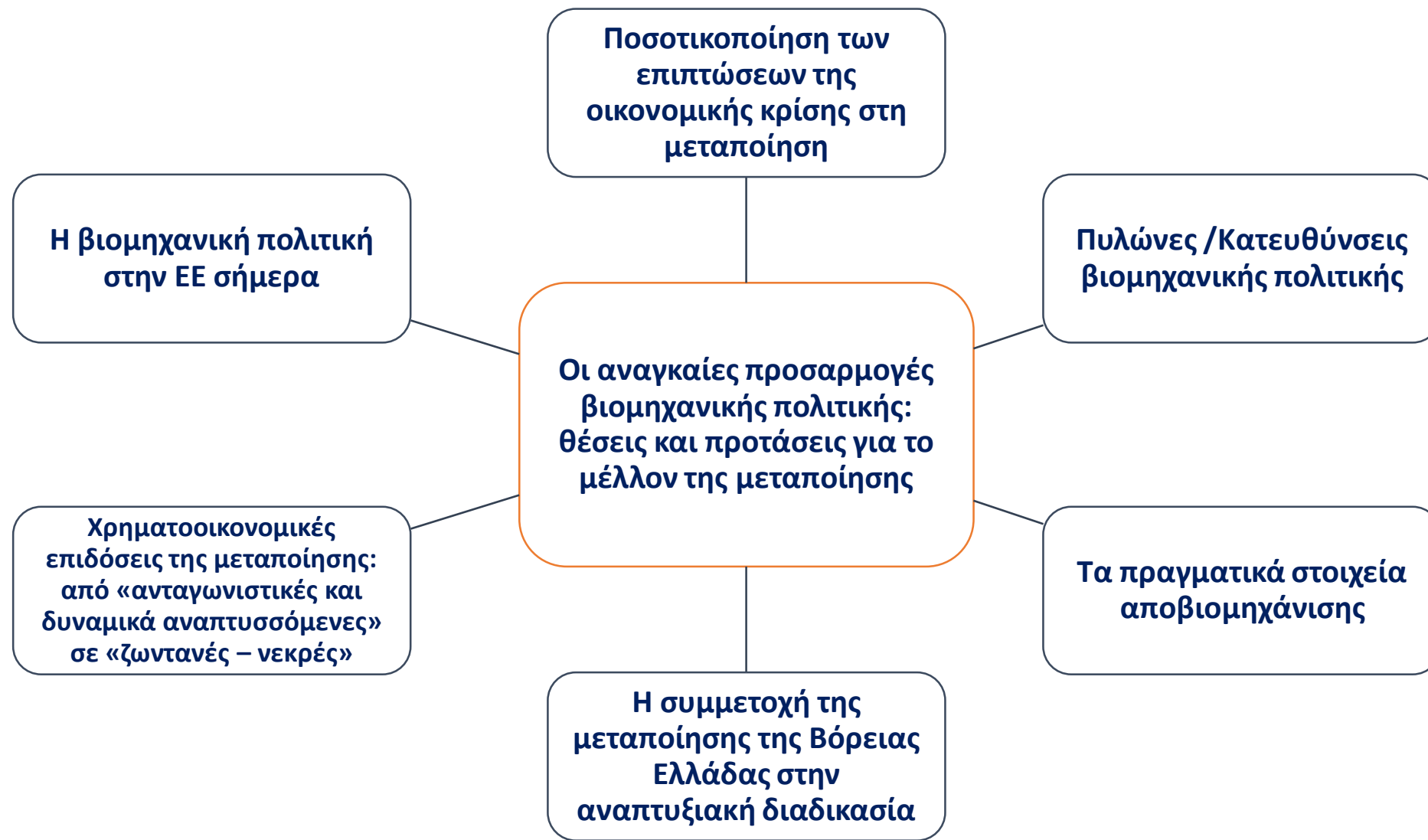


Η ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ 2020

ΚΥΡΙΑ ΜΕΓΕΘΗ,
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ &
ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Διάρθρωση Μελέτης



Η αποβιομηχάνιση με πραγματικούς όρους στη Βόρεια Ελλάδα

Το βασικό ζητούμενο της μελέτης

Αποβιομηχάνιση σε όρους ... (μεταβολή μεταξύ των ετών 2002-2013)

...ακαθάριστης προστιθέμενης
αξίας

-24%

...πωλήσεων προϊόντων &
υποπροϊόντων

-22%

...επενδύσεων

-66%

...απασχόλησης

-35%

Αποβιομηχάνιση σε οργανωμένους υποδοχείς

(αριθμός επιχειρήσεων)

ΒΙΠΕ	ΣΥΝΟΛΟ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ		ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ			
		ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΕΝΕΡΓΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΝΕΝΕΡΓΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	908	623	69%	285	31%	441	71%	182	29%
ΚΙΛΚΙΣ	71	68	96%	3	4%	19	28%	49	72%
ΣΕΡΡΩΝ	33	27	82%	6	18%	15	56%	12	44%
ΠΕΛΛΑΣ	5	2	40%	3	60%	1	50%	1	50%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.017	720	71%	297	29%	476	66%	244	34%
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	167	128	77%	39	23%	71	55%	57	45%
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	52	41	79%	11	21%	16	39%	25	61%
ΣΥΝΟΛΟ ΗΠΕΪΡΟΥ	219	169	77%	50	23%	87	51%	82	49%
ΞΑΝΘΗΣ	47	38	81%	9	19%	26	68%	12	32%
ΡΟΔΟΠΗΣ	72	69	96%	3	4%	25	36%	44	64%
ΔΡΑΜΑΣ	66	36	55%	30	45%	22	61%	14	39%
ΚΑΒΑΛΑΣ	65	35	54%	30	46%	18	51%	17	49%
ΕΒΡΟΥ	32	29	91%	3	9%	3	10%	26	90%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	282	207	73%	75	27%	94	45%	113	55%
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	6	4	67%	2	33%	3	75%	1	25%
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	14	13	93%	1	7%	10	77%	3	23%
ΣΥΝΟΛΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	20	17	85%	3	15%	13	76%	4	24%

Η αποβιομηχάνιση με πραγματικούς όρους στη Βόρεια Ελλάδα

Αποβιομηχάνιση ανά περιφέρεια, σε όρους αριθμού επιχειρήσεων ΑΕ & ΕΠΕ

Περιφερειακή Ενότητα	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΝΕΡΓΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΝΕΝΕΡΓΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΚΙΛΚΙΣ	320	89	28%	231	72%
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	3.779	1.157	31%	2.622	69%
ΠΕΛΛΗΣ	232	98	42%	134	58%
ΣΕΡΡΩΝ	176	95	54%	81	46%
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	172	97	56%	75	44%
ΗΜΑΘΙΑΣ	168	128	76%	40	24%
ΠΙΕΡΙΑΣ	81	62	77%	19	23%
ΚΟΖΑΝΗΣ	130	80	62%	50	38%
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	46	30	65%	16	35%
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	83	57	69%	26	31%
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	23	16	70%	7	30%
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	102	48	47%	54	53%
ΑΡΤΑΣ	55	27	49%	28	51%
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	312	188	60%	124	40%
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	30	20	67%	10	33%
ΕΒΡΟΥ	237	91	38%	146	62%
ΡΟΔΟΠΗΣ	124	60	48%	64	52%
ΚΑΒΑΛΑΣ	209	119	57%	90	43%
ΔΡΑΜΑΣ	187	112	60%	75	40%
ΞΑΝΘΗΣ	182	125	69%	57	31%

Η συμβολή της βιομηχανίας στην ανάπτυξη των τεσσάρων Περιφερειών της Βόρειας Ελλάδας

Η βιομηχανία ως κινητήρια μηχανή οικονομικής ανάπτυξης και
ο παραγκωνισμός της από την αναπτυξιακή διαδικασία στην Ελλάδα

Η ταυτότητα της μεταποίησης στη Βόρεια Ελλάδα

ΑΠΑ της Μεταποίησης της Β.
Ελλάδας

25,5%

της ΑΠΑ της Μεταποίησης στη
Χώρα

Απασχόληση της
Μεταποίησης της Β. Ελλάδας

28,8%

της Απασχόλησης της
Μεταποίησης στη Χώρα

13,5%

των Πωλήσεων των
Μεταποιητικών
επιχειρήσεων*

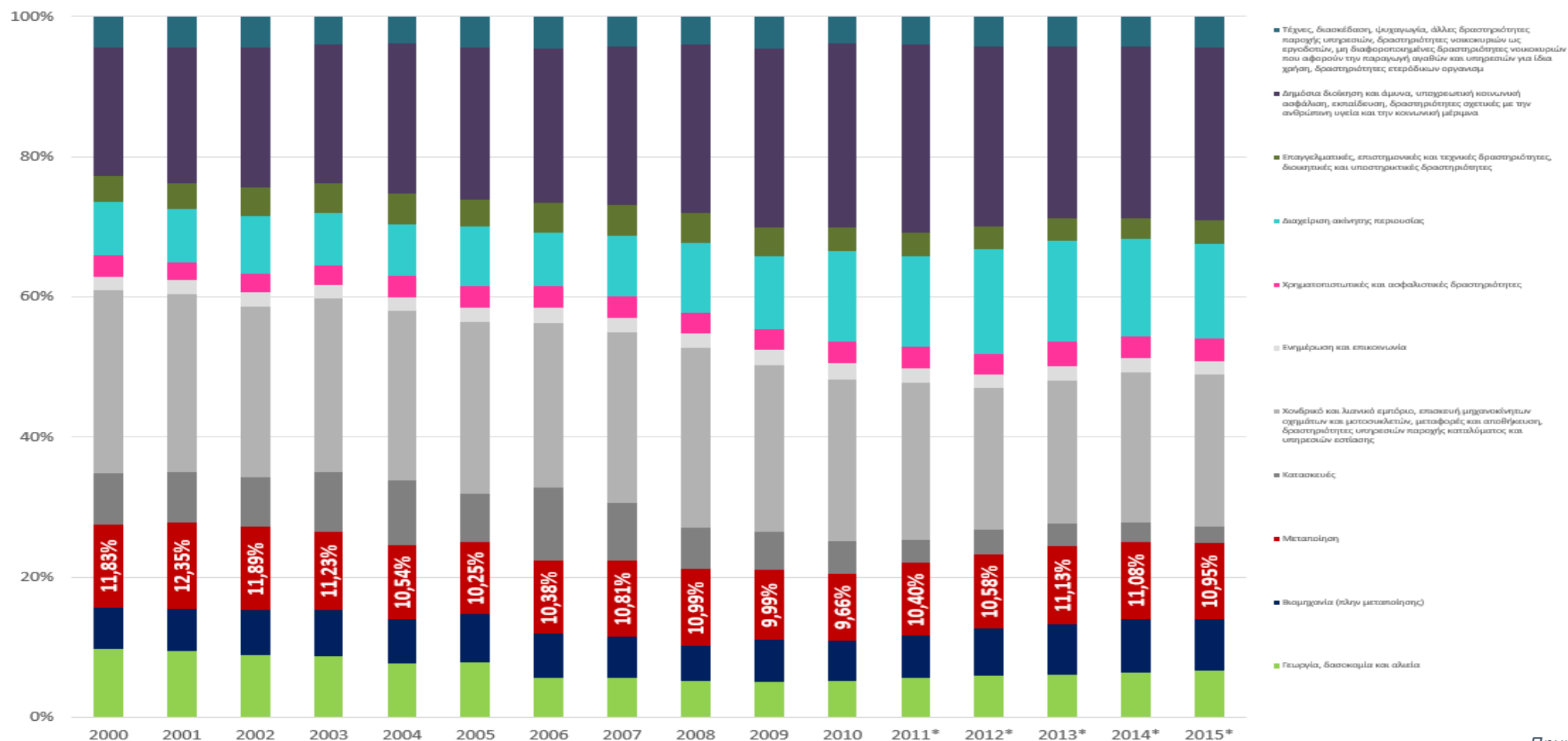
13,0%

της Προστιθέμενης Αξίας των
Μεταποιητικών
επιχειρήσεων*

* Αφορούν στοιχεία μεταποιητικών επιχειρήσεων που απασχολούν περισσότερα από 10 άτομα, με **έδρα** στη Βόρεια Ελλάδα

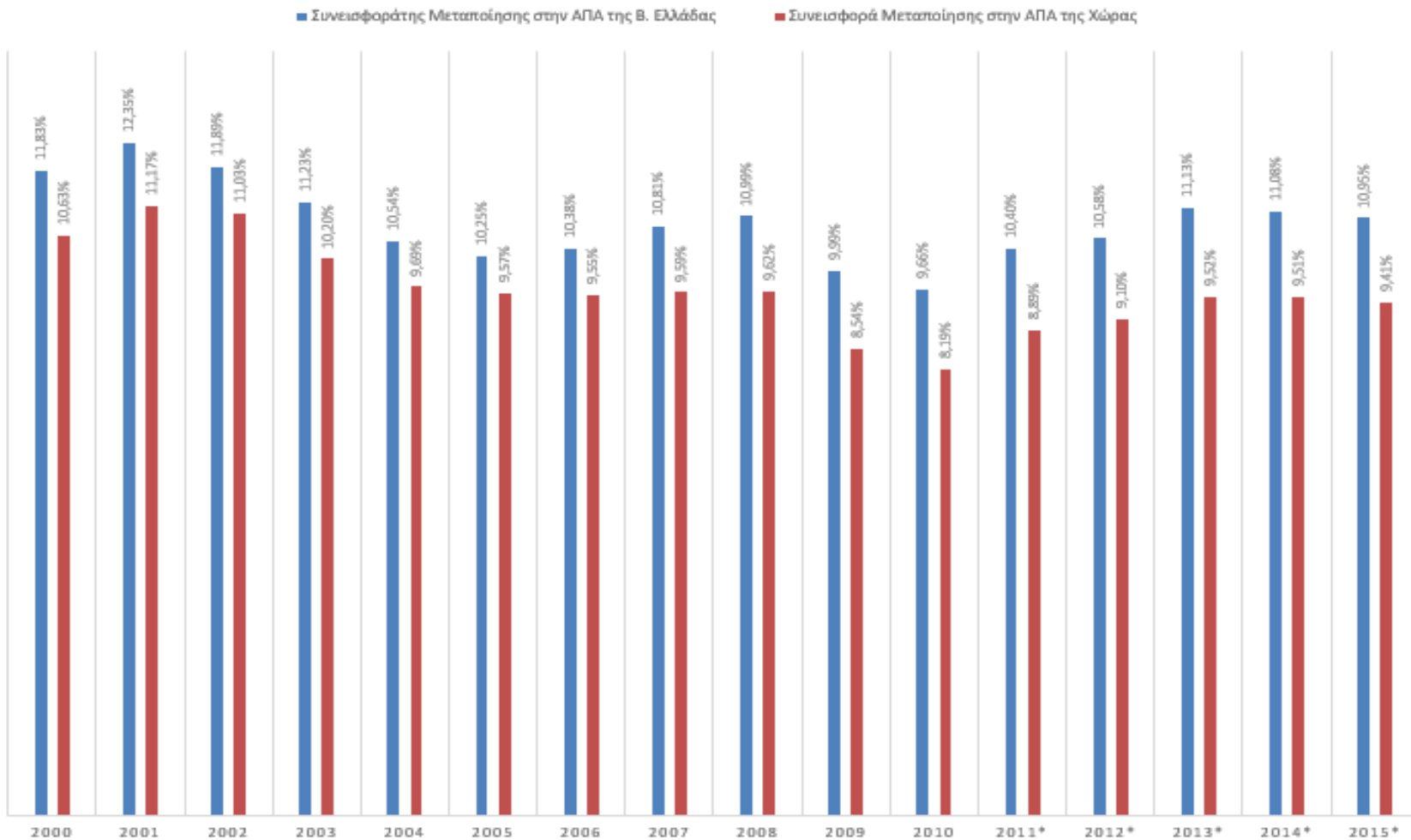
Η τομεακή διάρθρωση της οικονομίας στη Βόρεια Ελλάδα

Συμμετοχή τομέων οικονομικής δραστηριότητας στην ΑΠΑ της Β. Ελλάδας (2000-2015)



Η δυναμική του μεταποιητικού τομέα της Βόρειας Ελλάδας

Συμμετοχή της μεταποίησης στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στη Βόρεια Ελλάδα και στην Χώρα



Χρηματοοικονομικές επιδόσεις της μεταποίησης

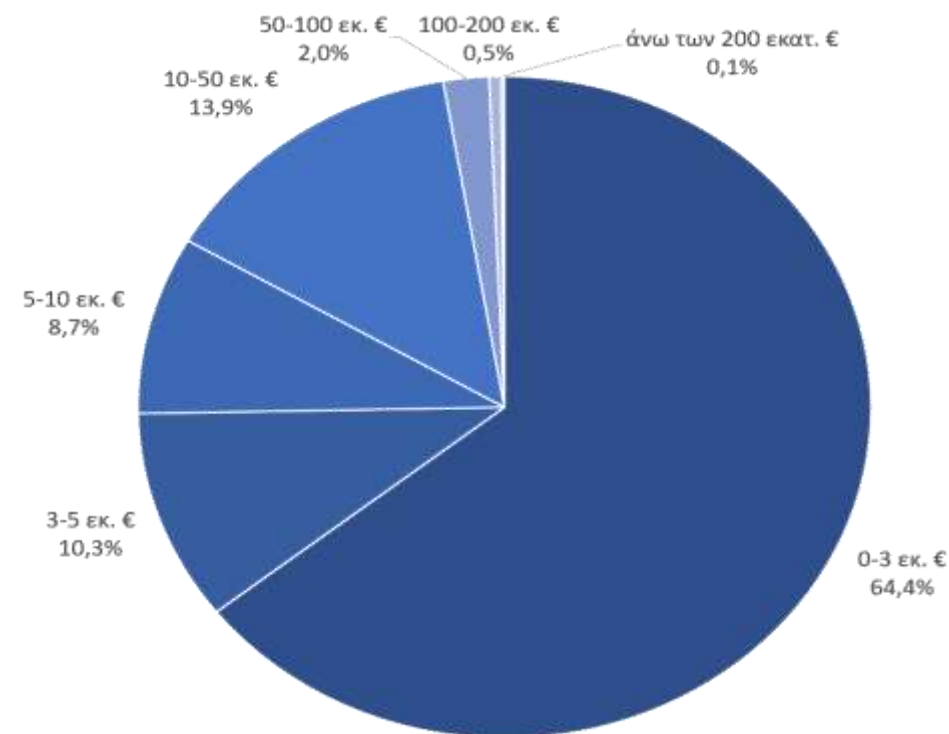
Από «ανταγωνιστικές και δυναμικά αναπτυσσόμενες» σε «ζωντανές – νεκρές»

Η χρηματοοικονομική επίδοση των μεταποιητικών επιχειρήσεων ως δείκτης ανταγωνιστικότητας

Ταυτότητα του δείγματος:

- 746 μεταποιητικές επιχειρήσεις με έδρα στη Βόρεια Ελλάδα
- Άντληση οικονομικών στοιχείων (στοιχεία ισολογισμού και αποτελεσμάτων) από τη βάση δεδομένων DataPrisma της ICAP.
- Περίοδος ετών: 2000 έως 2015.
- Αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος ως προς την κλαδική σύνθεση.

Κατανομή επιχειρήσεων του δείγματος
ανά εύρος κύκλου εργασιών



Η χρηματοοικονομική επίδοση των μεταποιητικών επιχειρήσεων ως δείκτης ανταγωνιστικότητας

Κριτήρια κατηγοριοποίησης επιχειρήσεων και επίπεδα διάκρισης επίδοσης ανά κριτήριο

Κριτήριο

Μέση ετήσια μεταβολή του κύκλου εργασιών

Απόδοση των απασχολούμενων κεφαλαίων (ROI)

Καθαρός Δανεισμός
EBITDA



αύξηση μεγαλύτερη του 5%

> 15%

< 1,5

Αξιολόγηση
Επίδοσης



Μεταβολή μεταξύ -5% και +5%

0% έως 15%

1,5 έως 5



Μεταβολή μικρότερη του -5%

< 0%

> 5

Η χρηματοοικονομική επίδοση των μεταποιητικών επιχειρήσεων ως δείκτης ανταγωνιστικότητας

Κατηγοριοποίηση ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων βάσει επίδοσης στις τρεις διαστάσεις

Αποτελεσματικότητα	Αποδοτικότητα	Χρηματοοικονομική Διάρθρωση	Κατηγορία	Χαρακτηρισμός Επιχειρήσεων Κατηγορίας	Αριθμός Επιχειρήσεων Κατηγορίας
ΥΨΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ	1	Ανταγωνιστική δυναμικά αναπτυσσόμενη	17
ΥΨΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	2	Ανταγωνιστική με προοπτική ανάπτυξης	75
ΥΨΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΥΨΗΛΗ			
ΜΕΤΡΙΑ	ΥΨΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ			
ΥΨΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ	3	Σταθερής Ανταγωνιστικότητας	146
ΜΕΤΡΙΑ	ΥΨΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ			
ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ	ΥΨΗΛΗ			
ΥΨΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ	4	«Ευκαιριακής» Ανταγωνιστικότητας	25
ΥΨΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ			
ΧΑΜΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ			
ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ	5	Μέτριας Ανταγωνιστικότητας	40
ΜΕΤΡΙΑ	ΥΨΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ			
ΥΨΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΧΑΜΗΛΗ			
ΧΑΜΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΥΨΗΛΗ	6	Μονοδιάστατης/Αντιφατικής Ανταγωνιστικότητας	89
ΜΕΤΡΙΑ	ΧΑΜΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ			
ΥΨΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ			
ΧΑΜΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	7	Καταφέρνουν να επιβιώνουν	79
ΧΑΜΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ			
ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ	ΧΑΜΗΛΗ			
ΧΑΜΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ	8	Μέτριου Ρίσκου	139
ΧΑΜΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ			
ΥΨΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ			
ΧΑΜΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	9	Υψηλού Ρίσκου	78
ΧΑΜΗΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΧΑΜΗΛΗ			
ΜΕΤΡΙΑ	ΧΑΜΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ			
ΧΑΜΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ	ΧΑΜΗΛΗ	10	«Ζωντανές-Νεκρές»	58

Παράγοντες που συνετέλεσαν στην αποβιομηχάνιση

(χρηματοοικονομικά στοιχεία, έρευνα γνώμης, ανασκόπηση της βιβλιογραφίας)

- «Αργά» αντανακλαστικά για τη στρατηγική ανταπόκριση στις αλλαγές από το εξωτερικό περιβάλλον δραστηριοποίησης.
- Υψηλός ανταγωνισμός, και κυρίως ανταγωνισμός τιμών από χώρες χαμηλού κόστους.
- Έλλειψη ρευστότητας, αδυναμία πρόσβασης σε χρηματοδότηση.
- Έλλειψη κουλτούρας για την αντιμετώπιση μεγάλης έκτασης κρίσεων.
- Άλλοι παράγοντες όπως αδυναμία διαρκούς βελτίωσης προϊόντων, παραγωγής καινοτομίας, μεταφοράς τεχνολογίας, κλπ.

Βασικά ευρήματα - συμπεράσματα

1. Η ανθεκτικότητα της μεταποίησης προήλθε εξαιτίας ακριβώς του παραγωγικού της χαρακτήρα και της δυναμικής εξωστρεφούς δραστηριότητας των μεταποιητικών επιχειρήσεων στη Βόρεια Ελλάδα. Στο πλαίσιο αυτό καταγράφηκε η έντονη εξωστρεφής δραστηριότητα των μεταποιητικών επιχειρήσεων, γεγονός το οποίο υποδηλώνει μία υγιή αντίδραση στις πολυεπίπεδες συνέπειες από την οικονομική κρίση. Για το λόγο αυτό απαιτείται παγίωση της στρατηγικής εξωστρέφειας, ως βασικού προσανατολισμού της δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων.
2. Η παραγωγική δομή κυριαρχείται από κλάδους μέτριας-χαμηλής τεχνολογίας, αλλά δεν επηρεάζεται καταλυτικά – τουλάχιστον σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα – από τις αλλαγές του περιβάλλοντος δραστηριοποίησης, γι' αυτό και παρουσιάζει τη συγκεκριμένη ανθεκτικότητα.
3. Διαπιστώθηκε σημαντική διαφοροποίηση της δομής των τεσσάρων περιφερειακών παραγωγικών συστημάτων της Βόρειας Ελλάδας: αυτό για τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος συνεπάγεται την ανάγκη προσαρμογής και επαναπροσδιορισμού των πολιτικών υποστήριξης της περιφερειακής βιομηχανίας.
4. Χαμηλή «μόχλευση» δράσεων καινοτομίας, οι οποίες κατά κύριο λόγο αυτοχρηματοδοτούνται από τις επιχειρήσεις.
5. Ανάγκη πολιτικής «διπλής στόχευσης»: βραχυχρόνια μόχλευση υφιστάμενων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων και μακροχρόνια ανάπτυξη διαφοροποιημένων προϊόντων.